

C186 – WEL15

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

21 maart 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het actieplan Vertrouwenscentra Kindermishandeling	1
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de resultaten van de studieopdracht over de verzekering van vrijwilligersorganisaties	4
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het persoonlijke assistentiebudget	6

Voorzitter: de heer Luc Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het actieplan Vertrouwenscentra Kindermishandeling

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de Vertrouwenscentra Kindermishandeling hebben sinds een aantal jaren met een steeds toenemende werkdruk te maken. Er komen steeds meer meldingen van kindermishandeling, wat blijkbaar een teken des tijds is.

Mevrouw de minister, u kent de vragen en de noden van de sector, die leidden tot een actieplan. Gespreid over een periode van drie jaar zouden een aantal projecten gerealiseerd kunnen worden. Aan het actieplan was ook een financieel onderdeel verbonden.

In uw mededeling aan de sector stelde u dat op het vlak van werkdruk een uitbreiding tot een vier vierde fulltime equivalent zou gebeuren en dat vier projecten gerealiseerd zouden worden in samenwerking met Kind en Gezin.

Mijn vraag spitst zich specifiek toe op de budgettering. De sector is wat ontgoocheld en stelt dat de personeelsuitbreiding een druppel op een hete plaat is. Naar mijn mening helpt elke druppel op een hete plaat. Ik weet niet wie het heeft gezegd, maar als iemand met een probleem net op de plaats staat waar de druppel valt, is hij gered. Zelfs een druppel op een hete plaat is dus positief.

Mevrouw de minister, was de reden van de beperking van het actieplan puur budgettair of waren er nog andere redenen? Hoe denkt u de Vertrouwenscentra Kindermishandeling de komende jaren te wapenen tegen het steeds stijgend aantal meldingen?

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw Hoebeke, ik neem aan dat u, net als veel andere collega's, een brief hebt ontvangen van de voorzitters van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling.

Mevrouw de minister, na een lange aanloop is er een soort actieplan tot stand gekomen. Daar is veel energie geïnvesteerd, niet het minst door de administratie. Om de consensus uit te werken zijn middelen nodig. De vragen over de middelen werden al gesteld.

Mevrouw de minister, wat is op dit ogenblik de keuze die het beleid maakt voor de toekomstige plaats van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling? Binnen de centra zijn er twee tendensen. Volgens een eerste tendens is er een belangrijke uitbreiding nodig, omdat alle meldingen binnen de centra aan bod moeten kunnen komen. De tweede tendens opteert meer voor specialisatie en dringt erop aan dat de rest van het aanbod in Vlaanderen – binnen de Centra Algemeen Welzijnswerk en de Bijzondere Jeugdzorg – de kans krijgt om de problematiek van het intrafamiliaal geweld op te vangen. Werd daarover al getrancheerd?

Mevrouw de minister, op een bepaald ogenblik hebt u aangekondigd dat het goed zou zijn dat er één meldplaats tot stand komt. Wat is de haalbaarheid van één meldpunt? Dat vergt een hele organisatie en reorganisatie. Wat is de stand van zaken?

Op welke wijze zal duidelijk worden afgelijnd wat een melding voor een vertrouwenscentrum is? We willen niet enkel chronologisch en historisch kunnen vergelijken, maar het is ook belangrijk om ons te positioneren ten opzichte van Wallonië en ten opzichte van onze buurlanden. Op welke wijze wordt gewerkt aan een betere aflijning van wat een melding is?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, ik kon inderdaad vermoeden dat dit thema aan bod zou komen, aangezien we een brief hebben ontvangen van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling.

Mevrouw de minister, bij de bespreking van de beleidsbrief kwamen deze centra ook aan bod. Toen gaf u aan dat u het belangrijk vindt dat ze verder verankerd worden in het landschap. U verwees toen niet enkel naar de tweedaagse denkoefening, waar werd gekeken naar de concrete verwachtingen, maar u zei ook dat u veel aandacht zou schenken aan de vor-

ming van de onthaalbedienden en de mensen die de telefonische klachten ontvangen. Mevrouw de minister, in hoeverre werden de toen geplande initiatieven opgenomen in het algemene beleid?

De heer Luc Martens: Mevrouw de minister, de vertrouwenscentra hebben het de voorbije jaren niet gemakkelijk gehad om hun positie te verwerven en te bevestigen. Regelmatig zijn er aarzelingen en acht men de claims overmatig. Het beleid – en dat dateert van voor deze legislatuur – blijft toch een beetje achterop op de vragen die door de centra worden gesteld.

Ik denk dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de centra die verbonden zijn aan een instelling voor wetenschappelijk onderzoek, dus aan een universiteit, en de centra die volkomen autonoom en zelfstandig hun opdracht moeten vervullen. Dat wil niet zeggen dat ze dat niet op een wetenschappelijk verantwoorde manier zouden doen, maar hun inbedding is anders. Inzake kosten, organisatie, draagvlak en personeel zijn er een aantal verschillen. Mevrouw de minister, ik verneem graag hoe u de opdracht definiëert, welke kerntaak de centra precies toegewezen krijgen en welke inspanning het beleid moet leveren.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, daar draait de discussie net rond: wat is de positie van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling?

We hebben met de verschillende vertrouwenscentra rond de tafel gezeten en hebben erop aangedrongen dat ze zelf mee de keuzes maken over hun positionering. Dat gebeurde in samenspraak met een bureau, dat het proces op een onafhankelijke wijze mee ondersteunde en begeleidde. Dat heeft geleid tot een aantal voorstellen, met een concrete timing en een bijbehorende financiering.

Aangezien we bepaalde keuzes moeten maken, is het overleg nog bezig. Zo moeten we nagaan of de vooropgestelde timing wenselijk en realistisch is. Misschien willen we bepaalde dingen sneller laten gebeuren of prioriteit geven aan andere zaken. Momenteel is dat nog het voorwerp van discussie. Ook gaan we na hoeveel geld we kunnen vrijmaken om dit te doen. We bekijken welke versterking er zou kunnen komen, ook om uitvoering te kunnen geven aan het actieplan. Dat betekent echter niet dat alleen maar dat gedeelte van het actieplan zou worden uit-

gevoerd. Dat hebben we ook nooit gesteld. Dit alles vergt een timing en een planning.

Gisteren heb ik een werkbezoek gebracht aan het Observatoire Nationale de l'Enfance en Danger, in Parijs. Ik wou me daardoor laten inspireren en nagaan hoe bepaalde taken verder kunnen worden uitgevoerd en hoe er voort kan worden gepositioneerd. Zoals ik al te kennen heb gegeven, vind ik dat we minstens de mogelijkheid van één centraal oproepnummer moeten onderzoeken. Tegelijk moet worden onderzocht welk effect al die telefonische oproepen hebben op de positionering en de werkdruk van onze Vertrouwenscentra Kindermishandeling. In 2006 zal er daarom een haalbaarheidsonderzoek plaatsvinden. Daarbij zal worden bekeken wat er nodig is en wat de voordelen en meerwaarde zouden zijn van zo'n callcenter. Dat zou natuurlijk meer inhouden dan één centraal oproepnummer.

Het voordeel van een dergelijk nummer is dat de bekendheid ervan groot zou zijn, zodat er misschien een groter bereik zal zijn. Ook kunnen er misschien andere doelgroepen worden bereikt. Vandaag hebben we immers te maken met mensen die al gekend zijn, via sociale assistenten, Justitie, de parketten, enzovoort. Misschien bereiken we met dit nummer doelgroepen die niet kwetsbaar zijn, maar waar ook mishandeling voorkomt. We hebben de ervaringen van Frankrijk bestudeerd en zullen trachten ze mee in overweging te nemen.

Onze strategie inzake kindermishandeling bestaat uit het ondersteunen en versterken van de centra door het duidelijk afbakenen van hun kerntaken. Net zoals bij al onze andere beleidsdomeinen is het heel belangrijk dat we dit wetenschappelijk kunnen onderbouwen. Er moet ook een betere afstemming en samenwerking komen met Justitie. U weet dat we aan het werken zijn inzake alles wat met geweld te maken heeft. Er zal in ieder geval een link komen. De verdere samenwerking met Justitie zal daar voort vorm moeten krijgen.

Zoals sommigen hier al ter sprake brachten, is het cruciaal het begrip 'melding' eenduidig te definiëren. Er moet dus worden nagegaan wat daar precies mee wordt bedoeld, wie die melding voort moet behandelen en hoe dit het beste wordt georganiseerd.

Dit alles heeft geleid tot het ontwikkelingsplan. We zullen de haalbaarheid van een callcenter dus laten onderzoeken. Voor ons is het daarbij belangrijk dat

de centra zich door dat callcenter nog meer kunnen versterken en zich kunnen concentreren op de eigen taken, op de expertise. Daardoor zal de werkdruk deels kunnen worden weggenomen. Het gaat immers over heel veel oproepen. In Parijs liepen er 5000 oproepen per dag binnen. Ik wil er meteen bij zeggen dat dit niet betekent dat alle oproepen die een callcenter bereiken, indien een dergelijk callcenter haalbaar blijkt in Vlaanderen, niet meer terecht moeten komen bij de centra. Integendeel, de taken van een dergelijk callcenter zullen heel duidelijk worden afgebakend. Dat zal ook blijken uit de haalbaarheidsstudie. Het is echter evident dat we op deze manier de vertrouwenscentra meer zullen positioneren. Zo maken we immers duidelijk dat het die centra zijn die de expertise in huis hebben om terzake te werken, met de mensen zelf en via gesprekken.

Dat is waar we heen willen. Dit moet natuurlijk geleidelijk gebeuren. De vertrouwenscentra hebben zelf aangegeven dat ze het belangrijk vinden te kunnen samenwerken. Ze hebben een platform gemaakt om dat te doen. We dialogeren voortdurend met dat platform om dit te verwezenlijken. Uiteindelijk zal alles afhangen van de prioriteitsbepaling, waarover nog wordt overlegd, en de verdere uitvoering, met de vraag wat er mogelijk is, rekening houdend met de taken die de centra nu al moeten uitvoeren. We vragen dat ze echter actief zouden meewerken bij het uitbouwen, de definiëring van meldingen, en de haalbaarheidsopdracht.

Op een bepaald ogenblik zullen we knopen moeten doorhakken. Er is het onderzoek naar de haalbaarheid van een callcenter. Er is het bepalen van wat meldingen en niet-meldingen zijn. Voor ons is dat de eerste stap om de positionering van deze centra voort te kunnen bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mevrouw de minister, dat centraal meldpunt lijkt me een heel goed initiatief. Als ik u goed begrijp, zal dit fungeren als een soort filter. Met de expertise die daar aanwezig zou zijn, aan de hand van het Franse voorbeeld, zou er een onderscheid kunnen worden gemaakt tussen loze en werkelijke meldingen. Waarschijnlijk zal dat callcenter regionaal doorverwijzen.

Minister Inge Vervotte: Dat moet nog worden bekeken. Ik wil niet vooruitlopen op de resultaten van de haalbaarheidsstudie. Er zal sprake zijn van een aantal randvoorwaarden, waardoor heel duidelijk

zal worden gemaakt wat het mandaat is van deze mensen. Misschien valt er ook een betere benaming te vinden dan 'callcenter'. Het is evident dat een diagnose van een situatie niet telefonisch kan worden gesteld. Dat zal ook niet gebeuren. Niemand is daar vragende partij voor, daar mogen geen misverstanden over ontstaan.

Er moet heel duidelijk worden bepaald wat de bedoeling is van dat meldpunt. In eerste instantie zal dat zijn zoveel mogelijk informatie te verzamelen, om te weten of er sprake is van een reële dreiging. Indien dat het geval is, moet de persoon in kwestie worden aangeraden hulp, steun of begeleiding te zoeken. Er moet ook worden bepaald of er voldoende elementen zijn om in te grijpen. Natuurlijk zal dat ingrijpen gebeuren door andere officiële instanties. Een dergelijk meldpunt zal nooit het mandaat hebben om een diagnose van een situatie te stellen.

Op het terrein werd opgemerkt dat een telefoongesprek toch niet hetzelfde is als een gesprek onder vier ogen, daar er informatie ontbreekt, maar een callcenter heeft een heel andere doelstelling. Een ander voordeel van een callcenter is de voortdurende bereikbaarheid. Een dergelijk meldpunt is 24 uur per dag en zeven dagen per week bereikbaar. Op bepaalde uren 's nachts zijn er immers opnieuw piekmomenten wat het aantal oproepen betreft. Dat heeft men ook Parijs vastgesteld. Vandaag kunnen de centra dit niet aanpakken. Dat is een meerwaarde van een meldpunt. Zo kunnen deskundigen zoveel mogelijk informatie inwinnen om die door te spelen aan de juiste instanties.

Het blijft uiteraard de bedoeling dat zij ervoor zorgen dat de vragen niet verloren gaan. Zo bereiken we een doelgroep die we misschien niet zouden bereiken op die ogenblikken van de dag. Het risico bestaat immers dat mensen die niet weten dat er een telefoonnummer is waarnaar ze kunnen bellen, besluiten er toch nog maar eens een nachtje over te slapen en de volgende ochtend beslissen de zaak toch maar zo te laten, daar het toch geen zin heeft. Mensen moeten worden overtuigd iets te doen aan hun situatie. Dan zijn de beschikbaarheid en de herkenbaarheid zeker elementen waar rekening mee moet worden gehouden.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Ik hoop dat daar de nodige ruchtbaarheid aan wordt gegeven. De bekendheid van de Kindertelefoon moet nog verbeteren.

Het is cruciaal dat mishandelingen die 's avonds of 's nachts gebeuren, worden gemeld en gedetecteerd.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Ik dank de minister voor het antwoord. Uiteraard moet nog veel worden beslist, onder meer op basis van de resultaten van de haalbaarheidsstudie. Alle bijkomende informatie, ook over de specifieke toestand van kinderen in de grootsteden, is waardevol voor de besluitvorming.

Ik heb nog twee opmerkingen. Een: ik ga ervan uit dat we hierover kunnen blijven dialogeren. We zouden veel verliezen als een gebrek aan middelen zou leiden tot een incident. Met een wit blad beginnen is er niet bij, een zekere continuïteit is onontbeerlijk. Twee: ik hoop dat de het Vlaamse idee dat de centra een erg specifieke werking hebben, ook op federaal vlak volledig wordt aanvaard. De vertrouwenscentra werken goed samen met justitie. De Franstalige minister van Justitie wekt echter niet de indruk dat dit ook in het justitieel beleid in zijn geheel wordt geïntegreerd. Ik hoop bijgevolg dat u ervoor zorgt dat de goede samenwerking op het terrein niet wordt gehinderd door wat er op het federale niveau of in Wallonië gebeurt. Ons standpunt is goed, en dat moet worden verdedigd.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Overleg is nodig. Op een bepaald ogenblik zullen we knopen moeten doorhakken. Grote hervormingen zijn echter niet nodig. De centra leveren goed werk, en daarom kiezen we ervoor om ze te versterken. Er zijn duidelijke afspraken nodig over de manier waarop dat moet gebeuren. Niet iedereen zal tevreden zijn over onze beslissingen. Daarom is dat platform met experts nodig, al is het zo dat experts dikwijls niet overeenkomen en soms een reputatie en een achterban te verdedigen hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de resultaten van de studieopdracht over de verzekering van vrijwilligersorganisaties

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers bepaalt dat de organisaties een verzekeringscontract moeten afsluiten tot dekking van de risico's met betrekking tot vrijwilligerswerk. Dit contract moet minstens de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie dekken. In de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voor 2006 lezen we dat u, om het Vlaamse beleid daar te kunnen op afstemmen, samen met de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, een studieopdracht hebt uitgeschreven over de verzekering van vrijwilligersorganisaties. De resultaten van de studieopdracht werden verwacht tegen 31 januari 2006.

De studieopdracht behelsde zes deelopdrachten. Een: het in kaart brengen van het vrijwilligerswerk in de sectoren Welzijn, Gezondheid en Cultuur, waarbij aandacht moest gaan naar kleine en grote organisaties, openbare en privé-organisaties en autonoom en ingebouwd vrijwilligerswerk. Twee: het nagaan van de behoefte aan verzekeringen. Drie: het bestuderen van representatieve polissen. Vier: de verkenning van wat de Vlaamse overheid aan noodzakelijke service zou kunnen en moeten leveren. Vijf: het schrijven van een gebruiksvriendelijke tekst over verzekeringen met daarin praktische richtlijnen. Zes: advies over het eventueel te volgen informatietraject van organisaties met vrijwilligers.

Mevrouw de minister, welke inzichten leverde de studieopdracht op? In welke mate is tegemoetgekomen aan de zes deelopdrachten? Inmiddels werd overgegaan tot de voorstelling van een modelinhoud voor de verplichte verzekering voor vrijwilligerswerk. Op welke wijze werd over de modelinhoud gecommuniceerd met de vrijwilligersorganisaties en de federale overheid?

In uw beleidsbrief 2006 kondigt u aan dat in 2006 een tweede studieopdracht zal worden uitgeschreven om in overleg met verzekeraars te komen tot modelpolissen met betere voorwaarden, en ook om het nut van collectieve polissen te onderzoeken. Werd deze tweede studieopdracht reeds uitgeschreven? Wie zal

deze studieopdracht vervullen? U vermeldt tevens dat het decreet over het vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidszorg van 23 maart 1994 zal worden geëvalueerd. Wat is daarvan de stand van zaken?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Het statuut van de vrijwilligers genoot naar aanleiding van de Week van de Vrijwilligers heel wat belangstelling. Verschillende vrijwilligersorganisaties spraken hun bezorgdheid uit over de gevolgen van de federale wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers. Zij hadden het meer bepaald over de administratieve rompslomp die de wet met zich zou meebrengen. De federale wetgever beoogt vooral het waarborgen van een zekere bescherming en van een aantal rechten van vrijwilligers.

De organisatienota die de federale overheid heeft gevraagd, lijkt erg op de 'afsprakennota' zoals wij ze kennen in het decreet van 23 maart 1994 over het georganiseerd vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector. Het gaat erom de kandidaat-vrijwilligers te informeren over de doelstellingen en de werking van de organisatie, over de verzekering van de vrijwilliger tegen de risico's verbonden aan het vrijwilligerswerk, over de onkostenvergoeding enzovoort.

De Vlaamse ervaring met het autonoom vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector leert dat het principe van duidelijke afspraken vooraf goed aanvaard is. Wel wordt de administratieve last, in het licht van de subsidiëring die er tegenover staat, zwaar gevonden.

Een andere bezorgdheid van de vrijwilligersorganisaties betreft de verzekeringsverplichtingen die door de federale wetgever worden opgelegd. In dat verband hebben minister Anciaux en ik het initiatief genomen om goed te luisteren naar de vrijwilligersorganisaties over hun noden op het vlak van verzekeringen. We besteedden daartoe een onderzoek uit aan het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk.

Dat onderzoek liep van 1 oktober 2005 tot 23 februari 2006. Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk diende het onderzoeksrapport begin maart in. Na een algemene situering van het vrijwilligerswerk in Vlaanderen, lichtten de onderzoekers hun werkzaamheden toe. Die verliepen in vijf fasen. In een eerste fase werden verzekeringspolissen van vier verzekeringsmaatschappijen onderzocht. Vervol-

gens werden de verzekeringspolissen onder de loep genomen die door organisaties uit het maatschappelijke middenveld en door lokale besturen werden meegegeed. De derde fase bestond uit een bevraging van een aantal kernfiguren uit verschillende sectoren door de Universiteit Antwerpen. Dat gebeurde ter voorbereiding van een vragenlijst die is verspreid onder organisaties uit het maatschappelijk middenveld en lokale besturen. Dat was de vierde fase.

In de laatste fase werden besprekingen gevoerd met de verzekeringsmaatschappijen over de redactie van een mogelijke modelinhoud voor de verzekering van de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisaties en de vrijwilligers. Tot besluit werden algemene conclusies en aanbevelingen geformuleerd. Daarnaast zorgden – conform de overeenkomst – de onderzoekers van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk voor een gebruiksvriendelijke tekst met praktische richtlijnen over verzekeringen voor organisaties met vrijwilligers.

In het onderzoeksrapport wordt een aanzet gegeven tot de redactie van een modelinhoud voor een verzekeringspolis voor vrijwilligerswerk. Deze modelinhoud is gebaseerd op het onderzoek van de polissen en werd reeds met enkele verzekeringsmaatschappijen besproken. Met die modelinhoud willen we met de direct betrokkenen minimumgaranties voor de vrijwilligers en hun organisaties vastleggen. De vrees bestaat immers dat ze aansprakelijk zullen worden gesteld voor wat misloopt, maar niet is geregeld. Ik heb samen met minister Anciaux het initiatief genomen om deze modelinhoud voor te leggen aan federaal minister van Economie Verwilghen. Zo willen we een constructieve bijdrage leveren aan de nog op te stellen uitvoeringsbesluiten.

Ik wil wachten met de communicatie over de modelinhoud tot er meer duidelijkheid is over de federale uitvoeringsbesluiten. De wet treedt in werking op 1 augustus 2006. Het is van groot belang ervoor te zorgen dat de informatie die we geven, rekening houdt met de uitvoeringsbesluiten. Het is immers mogelijk dat in de uitvoeringsbesluiten accenten worden gelegd die afwijken van wat wij in onze modelinhoud voorstellen. Hierover vragen wij overleg met minister Verwilghen. We wachten nog even met daarover te communiceren met het veld, want een dubbele informatiestroom zou niet goed zijn en verwarring in de hand werken.

Hoe zit het met het aanvullend onderzoek? Omdat er nog geen uitvoeringsbesluiten zijn, zal nog niet

onmiddellijk een nieuwe onderzoeksopdracht worden uitgeschreven. Of er een aanvullend onderzoek komt, hangt af van de evolutie van de federale regelgeving.

De evaluatie van de toepassing van het decreet over het georganiseerd vrijwilligerswerk van 23 maart 1994 is bezig. Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk heeft al een evaluatie van het decreet gemaakt. Ook het Vlaams Welzijnsverbond zal tegen 31 maart 2006 een bijdrage tot de evaluatie indienen. Daarna zal ook de administratie een evaluatie opstellen. Van zodra dat is gebeurd, kunnen wij overwegen om het decreet van 23 maart 1994 aan te passen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Ik neem aan dat minister Verwilghen op federaal niveau het verzekeringsluik voor zijn rekening neemt. Wat is zijn rol?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Verzekeringen behoren inderdaad tot het bevoegdheidspakket van minister Verwilghen. Hij is in de federale regering verantwoordelijk voor de uitvoeringsbesluiten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het persoonlijke assistentiebudget

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de begrotingscontrole is in aantocht, en dat verhoogt de nervositeit over de uitbreiding van het persoonlijk assistentiebudget of PAB.

Er staan nog ongeveer 2.500 kandidaten op de wachtlijst. De Vlaamse Regering heeft beloofd de wachtlijsten tegen 2009 weg te werken. Bijgevolg zouden er ieder jaar minstens 700 nieuwe budgethouders moeten bijkomen. Opdat de noodkreet zeker zou worden gehoord, organiseren enkele verenigingen op 24 maart een actie op het Martelaarsplein. Bent u van

plan om de belofte om in 2006 700 nieuwe budgethouders te creëren, na te komen?

Enkele belangenverenigingen drukten ook hun vrees uit dat de Vlaamse Regering ervoor zal kiezen om wel in 700 nieuwe budgetten te voorzien, maar vooral budgetten zal toekennen aan personen die een relatief klein budget nodig hebben. Zo zou de belofte van 700 nieuwe budgethouders worden nagekomen, maar zijn daarvoor minder middelen nodig. Klopt het dat dit een van de denkpijlers is?

Ondertussen is de inschaling van alle kandidaten voor een PAB begonnen. Dankzij de algemene inschaling zullen we ook een beter zicht krijgen op de 'objectieve' urgentie van de zorgvraag. Uit de bevraging van het Vlaams Fonds onder PAB-kandidaten bleek dat 57 percent binnen de zes maanden van start wou gaan. In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag antwoordde u dat u in het voorjaar van 2006 een beslissing wou nemen over de integratie van het criterium 'urgentie' bij de toekenningsbeslissing. Wat is de stand van zaken van de inschaling? Wat is de verdere planning? Komt de inschatting van de urgentie door kandidaat-budgethouders in het algemeen overeen met de vaststellingen van de deskundigencommissie? Zal bij de volgende toekenningsronde de urgentie van de vraag als een prioritair criterium worden beschouwd?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik steun de bezorgdheid van mevrouw Stevens.

Ik wil er ook nog iets aan toevoegen. De afgelopen maanden ben ik door vertegenwoordigers van budgethoudersverenigingen aangesproken. Het verhaal doet de ronde dat er ook parttime- of deeltijdse PAB-budgetten zouden worden aangeboden om het doel te halen. Is dat juist? Ik doe geen uitspraken over de aanpak op zich, maar ik wil er wel voor waarschuwen dat een persoon met een behoefte aan veel zorg niet is gebaat met een halve oplossing. Een halve oplossing is vaak zelfs slechter dan geen oplossing. Het persoonlijk assistentiebudget leidt niet tot de vermindering van de residentiële opvang, omdat mensen die voorheen via mantelzorg werden geholpen in het PAB-systeem stapten.

Ik denk dat we in een fase zijn gekomen waarbij een doorgezet PAB-beleid – dat hoop ik tenminste – effectief tot uitstroom zou kunnen leiden in een aan-

tal residentiële en semi-residentiële settings. Op die manier bereiken we het effect dat we echt willen.

Mevrouw de minister, denkt u na over deeltijdse of beperkte vormen van PAB? Heeft dat dan te maken met de zorgbehoeften van mensen? Hoe verhoudt zich dat tot de urgentie? Als mensen halftijds geholpen kunnen worden, zullen ze wellicht niet bij de meest urgente groepen worden ingeschaald.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat het goed is dat we nog eens de chronologie van het dossier horen. Het is belangrijk dat de inschaling van alle kandidaten voor het PAB gestart is. Op dit moment word er werk van gemaakt.

Als we het hebben over het PAB, komt steeds vaker aan bod dat gesproken zou worden over kleinere budgetten. Mevrouw de minister, ik denk dat u het systeem wenst te optimaliseren. Is het voor u een denkspoor om met kleinere PAB-budgetten te werken? Ik denk dat we aan de noden van een beperkte groep PAB-aanvragers tegemoet kunnen komen met minder dan de volle pot, zodat we de discrepantie tussen alles en niets voor een deel overbrugbaar maken. Dat is niet van toepassing voor de mensen die enkel geholpen zijn met het volledige budget – en dat is misschien wel de grootste groep –, maar er is volgens mij een doelgroep die zeer goed geholpen kan worden met niet noodzakelijk het hoogste budget.

Mevrouw de minister, over het PAB lopen de meningen sterk uiteen. Ik weet dat het bij de start van het systeem de doelstelling was om de uitstroom uit de residentiële sector te vergroten. Ik meen dat onder andere professor Breda in een aantal evaluatiestudies heeft aangetoond dat het PAB veel positieve gevolgen kent, maar dat de uitstroom uit de residentiële sector daar niet bij hoort. Ik denk dat we in dit debat niet veel belang moeten hechten aan dat element.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: We moeten misschien eerst de geschiedenis van het dossier bekijken. In de meerjarrenplanning 2003-2007, die tijdens de vorige legislatuur werd opgemaakt, staat dat in 2006 en 2007 700 bijkomende budgetten worden gepland. Er staat wel een groot vraagteken naast, want de financiële middelen waren niet geraamd. Ik heb me laten vertellen dat de reden hiervoor was dat men niet goed wist

welke evolutie er zou zijn, hoe hoog de bedragen zouden zijn en welke impact er zou zijn op de uitstroom uit de residentiële voorzieningen.

Bijkomende middelen werden niet vastgelegd, omdat men ervan uitging dat heel wat aanvragers de voorzieningen zouden verlaten, zodat geld zou vrijkomen dat ingezet zou kunnen worden voor het PAB. Die verwachting stemde niet overeen met de realiteit. De uitbouw van het PAB moet dus quasi uitsluitend met nieuwe middelen worden gefinancierd.

Over de verhouding tussen het PAB en de residentiële opvang worden verschillende argumenten aangevoerd. De uitbouw van het PAB en de uitbouw van de residentiële opvang zijn niet met elkaar te vergelijken. We kunnen niet zeggen dat het ene beter is dan het andere of meer effecten zal hebben.

Beide zijn waardevol genoeg om er actief voor te kiezen. Ze hebben andere doelstellingen en vaak ook andere doelgroepen. We moeten een financiering zoeken, waarbij we de meerwaarde van alle systemen aanduiden en duidelijk durven zeggen wat wel of niet een meerwaarde is van een bepaald systeem.

In 2005 kregen 264 personen een PAB door de verdeling. Momenteel beschikken in totaal 1076 mensen over een PAB. Het gemiddelde bedrag is 27.500 euro.

Voor de toekenning van de middelen in het kader van het uitbreidingsbeleid voor 2006 gaan we verder op de manier die tijdens de vorige legislatuur werd ingezet. We kiezen ervoor om een percentage van het totale budget voor te behouden voor het PAB. We willen duidelijk aangeven dat we ook het PAB belangrijk achten.

Voor mij is het debat open. Ofwel opteren we ervoor om meer mensen een PAB te geven, ofwel kiezen we ervoor een bepaald aantal mensen het maximumbedrag te geven. Vandaag is het gemiddelde bedrag 27.500 euro. Ik wil alle aanbevelingen en suggesties in overweging nemen, want voor beide keuzes zijn argumenten te vinden.

Mijn beleidslijn – en het is ook mijn bedoeling om die in de toekomst voort te zetten – wil in eerste instantie tegemoetkomen aan de mensen met de grootste ondersteuningsnood. Dat is een beleidskeuze. Als mensen wachten op een PAB, moet de samenleving vooral meer ondersteuning bieden aan degenen die de zorgen het meest nodig hebben. Het is mijn optie

om voor de uitbreiding van 2006 opnieuw deze keuze te maken.

Rekening houdend met de prioriteit voor de grootste ondersteuningsnood, gaan we na of het mogelijk is een afzonderlijke regeling te treffen voor personen met een handicap die een snel evoluerende degeneratieve aandoening hebben, zodat ook deze mensen in aanmerking kunnen komen.

We hebben er in eerste instantie voor gekozen een beter zicht te krijgen op het geheel en om op een correcte manier een verdeling door te voeren. Een eerste initiatief in dat kader is de inschaling. In de loop van februari 2006 werden alle personen aangeschreven die voor 1 januari 2005 een PAB-aanvraag hebben ingediend, maar niet tot de prioritaire groep behoorden. Aan deze mensen werd gevraagd om aan het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap te melden of ze binnen een maand een PAB zouden willen. Deze personen richten zich nu tot een multidisciplinair team om te worden ingeschaald. Aangezien deze MDT's ook gespecialiseerd zijn in zowel PAB's als individuele materiële bijstand, verwachten we wel dat deze procedure nog een tijd zal duren.

Gelet op de recente start heb ik dan ook nog geen gegevens over ingestuurde inschalingsverslagen, maar het is wel de bedoeling dat er in mei een eerste evaluatie kan komen. Achtereenvolgens zullen de volgende groepen worden aangeschreven: aanvragers van vóór 1 januari 2005 die niet behoren tot de prioritaire voor 2005 en een PAB wensen binnen de zes maanden; resterende aanvragers van vóór 1 januari 2005 die niet behoren tot de prioritaire voor 2005; aanvragers die in 2005 een aanvraag indienden; aanvragers die in 2006 een aanvraag indienden.

De multidisciplinaire teams die de inschalingen zullen doen, zullen in veel gevallen ook instaan voor de dossiers inzake hulpmiddelen. Daarom werd er, in overleg met de gehandicaptenorganisaties, de budgethoudersverenigingen en de vertegenwoordigers van de inschalingsinstanties, afgesproken dat de tweede groep van in te schalen personen slechts wordt aangeschreven op het ogenblik dat de wachttijden minimaal zouden zijn. U weet dat deze mensen een grote opdracht hebben en dat we ook bezig zijn met inhaaloperaties. Momenteel zitten die op schema, wat me goed nieuws lijkt.

Er werd gevraagd of de inschatting qua urgentie overeenkomt met de vaststelling van de deskundi-

gencommissie. In 2005 heeft de deskundigencommissie nog geen beoordeling gedaan van de urgentie op zich. Uit navraag bij de administratie blijkt wel dat de voorgelegde dossiers van personen met een grote ondersteuningsnood in veel gevallen ook echt een urgent karakter hadden. Er blijkt dus wel een zeer grote correlatie te zijn.

Er werd gevraagd of bij de volgende toekenningsronde rekening zal worden gehouden met de urgentie van de vraag als prioritair criterium. Het bepalen van de urgentie moet verlopen via een vooraf duidelijk overeengekomen procedure. Dat gebeurt uiteraard in overleg met alle betrokkenen. Bovendien moet die procedure ook in de mate van het mogelijke kunnen worden gehanteerd voor zowel het PAB als de vraag naar bijstand in natura, anders wordt het erg moeilijk. De transparantie en de gelijkheid moeten worden bewaakt.

Vandaag zijn er dus nog geen definitieve afspraken, maar voor mij is er terzake geen enkel taboe: het debat is open. Wel vind ik het belangrijk dat we keuzes zouden maken. Zo zou ervoor kunnen worden gekozen om zoveel mogelijk ondersteuning te bieden, of zoveel mogelijk mensen een PAB te geven, of om ons vooral te richten op mensen die de meeste zorg nodig hebben. Er kan ook worden gekozen voor doelgroepen die prioritair in aanmerking komen, op basis van de inschalingsrapporten die we zullen krijgen. Over al die elementen kan worden gedebatteerd. Het heeft inderdaad geen enkele zin om mensen die een volledig PAB nodig hebben, een gedeeltelijk PAB te geven. Daar ben ik het volmondig mee eens. De visie van de hele Vlaamse Regering is dat we stimuleren doelgericht en in voldoende mate moeten geven, zodat ze een effect hebben. Dat geldt uiteraard ook voor het PAB.

Ik ben het echter ook eens met mevrouw Jans: misschien zijn er mensen die echt wel substantieel baat hebben bij een partieel PAB. De inschalingsverslagen zullen zorgen voor bijkomende gegevens. Misschien moeten we die mogelijkheid ook bekijken, opdat meer mensen sneller kunnen worden ondersteund door de overheid.

We gaan nu voort met het uitbreidingsbeleid zoals we dat hebben gevoerd, waarbij een percentage naar de PAB's zal gaan. Aangezien we vandaag te weinig gegevens hebben om terzake echt goede keuzes te maken, stel ik voor opnieuw de prioriteiten van verleden jaar te hanteren en bovendien oplossingen trachten te vinden voor ziektes met snelle degenera-

tie. Die oplossingen zijn in de praktijk niet altijd even evident, maar we vinden dat deze doelgroep sneller hulp moet krijgen dan vandaag.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de minister, ik dank u. Ik ben blij dat u bereid bent het debat aan te gaan over hoe we het PAB moeten zien. Er is de vraag of er met grote budgetten moet worden gewerkt, of met kleine budgetten die worden gespreid over zoveel mogelijk mensen. Die discussie moeten we zeker voeren in deze commissie. We kunnen ze niet overlaten aan – bijvoorbeeld – uw kabinet.

Ik vind echter dat we het debat ook moeten aangaan met de betrokkenen. Dan heb ik het over de PAB-gebruikers zelf en ook over de budgethoudersverenigingen. Dit is een belangrijke discussie.

Ik begrijp dat het beter is partiële PAB's toe te kennen, als overgangmaatregel. Ik ben blij te horen dat sommigen daarmee geholpen zullen zijn. Toch is het ook gevaarlijk om daaruit te concluderen dat mensen zo toch ook al geholpen zijn. Dé persoon met een handicap bestaat immers niet: het gaat over verschillende mensen met verschillende noden en behoeftes, die individueel moeten worden benaderd.

De discussie of we veel mensen een beetje geven, of aan een beperkte groep meer, lijkt me ook gevaarlijk. We moeten daar echt heel voorzichtig in zijn. Ik zou niet willen dat die twee groepen tegen elkaar worden uitgespeeld. Dat mag zeker niet de bedoeling zijn van deze discussie.

Mevrouw Jans vroeg zich af waarom we niet meer uitstroom zien als we een PAB toekennen. Er is momenteel al een tekort in de residentiële zorg. Mensen die wachten, zullen dus misschien een PAB gebruiken omdat ze niet in die residentiële zorg terecht kunnen. We moeten vermijden in een of-discussie terecht te komen. Voor mij is het echt belangrijk dat mensen echt de keuze krijgen tussen residentiële zorg en een PAB, of eventueel een combinatie van beide. We moeten daarover durven discussiëren. Het lijkt me niet nodig het hele verhaal in zwart-wittermen te zien. We moeten flexibel zijn.

Mevrouw de minister, ik ben blij dat u bij het uitbreidingsbeleid blijft volgen en dat u aandacht zult geven aan het PAB. Het ware misschien goed eens een hoorzitting of themadebat te organiseren over het PAB en de vraag hoe dit parlement dat bekijkt.

Dit is erg belangrijk. Er zijn heel veel mensen bij betrokken. Ze zitten te wachten, want ze kunnen niet terecht in de residentiële zorg en krijgen niet meteen een PAB. Er moet sprake zijn van een en-verhaal.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mevrouw de voorzitter, ik wil even reageren op de repliek van mevrouw Stevens. Dit moet inderdaad een genuanceerd debat worden. Daarbij is het erg belangrijk na te gaan welke criteria voor ons van belang zijn. Als het gaat over het PAB, lijkt het verkleinen van de budgetten me zeker niet het uitgangspunt, maar wel het helpen van de aanvragers. Indien duidelijk kan worden aangetoond dat we een bepaalde groep PAB-aanvragers kunnen helpen met een kleiner budget, moeten we dat criterium zeker voor ogen houden.

Ook belangrijk was wat werd gezegd over de mensen binnen de groep van PAB'ers die op de wachtlijst staan voor de residentiële zorg. Het gaat slechts over 18 percent van de PAB'ers die binnen de vier urgentiecodes op die lijst staan. Het is inderdaad belangrijk dat groepen niet tegen elkaar worden uitgespeeld. Het doel moet zijn en blijven de middelen zo optimaal en efficiënt mogelijk in te zetten. Dat is het doel van de hele commissie. Mogelijk is dit het begin van een genuanceerd debat terzake. Er zullen misschien wel moeilijke oefeningen moeten worden gemaakt, maar dat sluit niet uit dat de oplossing op termijn goed kan zijn voor een grote groep mensen.

Minister Inge Vervotte: Natuurlijk moet het een en-verhaal zijn. Dat heb ik ook proberen aan te geven in mijn betoog. Die garantie wil ik heel duidelijk bieden. Ik heb ze ook steeds heel duidelijk geboden. Ik wil echter ook niet de illusie wekken dat er geen keuzes zullen moeten worden gemaakt. Als er geen keuzes worden gemaakt, dreigen meer mensen daar misschien uiteindelijk het slachtoffer van te worden. Dat is mijn uitgangspunt in het debat dat ik wil voeren met budgethoudersverenigingen en gebruikers. We moeten minstens de intellectuele eerlijkheid hebben om te bekijken, binnen dat en-verhaal en in het licht van de bijkomende budgetten, welke keuzes we kunnen maken zodat minder mensen worden geconfronteerd met echt problematische situaties.

Er zijn verschillen qua vraag. Iedereen moet erkennen dat bepaalde mensen sneller een nood hebben dan anderen. Dit is heel moeilijk in te schatten. Daarom ook hebben we die inschalingen, die voortdurend up-to-date moeten blijven, wat niet evident

is. Ik ben het ermee eens dat er flexibiliteit moet zijn, ook daar. We kunnen vragen wat de ondersteuning is die men nodig heeft, op welke ogenblikken en hoe dat moet verlopen. Over al die zaken moet kunnen worden gesproken. Er moet terzake openheid zijn. Het moet immers de bedoeling zijn zoveel mogelijk mensen te helpen.

We kunnen uiteraard het systeem blijven hanteren waarbij we ons richten op de zwaarst hulpbehoevenden, met urgentiecodes en dergelijke. Misschien maken we dan echter te weinig keuzes. Daarom wil ik deze oproep doen aan alle betrokkenen om dit te bekijken. Misschien kunnen we daar komen tot een aantal redelijke maatregelen. Sommigen willen doen uitschijnen dat het hier gaat om een systematische afbouw van het PAB, maar het tegendeel is waar. We willen meer mensen de mogelijkheid geven om sneller al wat ondersteuning te krijgen. Voor mij is dit echter geen uitgemaakte zaak. Het gaat over een fundamentele keuze, die breed moet worden gedragen. Ik vraag me af wat heel veel mensen daarover denken. Ik ben ervan overtuigd dat er binnen de groep van PAB-gebruikers en mensen die wachten op een PAB, verschillende visies leven. Sommige ouders zeggen me dat ze niet alles moeten hebben, maar dat ze al een stap verder zouden staan mochten ze toch al iets krijgen. Van anderen is het heel duidelijk dat, indien ze niet beschikken over een volledig PAB, ze geen volledige zorgen kunnen krijgen.

Dit is inderdaad een zeer genuanceerd debat. Ik ben het ermee eens dat die zorg steeds voldoende gediversifieerd en toegesneden op de behoefte van de mensen moet blijven. Dat is echter al ons systeem vandaag voor personen met een handicap. Andere zorgsystemen zijn vaak minder individueel. Bij personen met een handicap wordt echter al bij die persoon en zijn omgeving individueel gekeken wat de zorgbehoefte is. Zo krijgen we al heel veel belangrijke informatie, wat nuttig is voor het maken van eventuele verdere keuzes in het en-enverhaal.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
